

Õiguskantsler

Villu Kõve
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 28.11.2025 nr 5-25-67/3

Meie 29.12.2025 nr 9-2/252482/2509330

Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-25-67

Austatud Riigikohtu esimees

Küsisite õiguskantsleri arvamust põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuasjas, milles Tallinna Halduskohus on tunnistanud põhiseadusvastaseks ja jätnud kohaldamata Tallinna Linnavolikogu 07.10.2021 määruse nr 26 „[Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord](#)“ § 12 lõike 1 punkti 1 osas, mis välistab pensionilisa määramise inimesele, kellele makstakse pensioni soodustingimustel vanaduspensionide seaduse alusel.

Põhiküsimus on selles, kas Tallinna linnal on õigus maksta pensionilisa riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel määratud vanaduspension saajale, kuid jätta sellest õigusest ilma kõik teised linnaelanikud, kes saavad vanaduspension mõne muu seaduse alusel.

Tallinna linn on maksnud kõnealust pensionilisa ainult riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel vanaduspension saavatele linnaelanikele sisuliselt alates 2003. aastast. Pensionilisa maksmiseks võttis linnavolikogu igal aastal vastu eraldi määruse.

2007. aastast alates hakkas linn maksuma [hinnatõusu kompenseerimise toetust](#) Tallinna Linnavolikogu 10. veebruari 2005. a määruse nr 13 „Perekonna sissetulekust sõltuvate sotsiaaltoetuste maksmise korra ja perekonna sissetulekust mittesõltuvate sotsiaaltoetuste maksmise korra kehtestamine“ alusel.

2010. aastal nimetati see toetus ümber [pensionilisaks](#) (vt Tallinna Linnavalitsuse määruse „Tallinna Linnavolikogu 10. veebruari 2005 määruse nr 13 „Perekonna sissetulekust sõltuvate sotsiaaltoetuste maksmise korra ja perekonna sissetulekust mittesõltuvate sotsiaaltoetuste maksmise korra kehtestamine“ muutmine“ eelnõu [seletuskirja](#)).

2011. aasta lõpus täpsustas linn pensionilisa maksmise tingimusi, kehtestades selge nõude, et pensionilisa saab inimene sel juhul, kui talle on vanaduspension määratud riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel. See täpsustus tehti selguse huvides. Kuigi ka varasematel aastatel oli pensionilisa määratud vaid neile vanaduspensionäridele, kes said pensioni riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel (vt Tallinna Linnavalitsuse [seletuskirja](#)), ei olnud varem seda tingimust määrmises mainitud.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Eelnõude seletuskirjades pole põhjendatud, miks on Tallinna Linnavolikogu otsustanud pensionilisa maksta vaid neile vanaduspensionini saajatele, kellele on pension määratud riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel.

Määrusest on näha, et see toetus ei ole mõeldud puudust kannatavatele inimestele, kindla suurusega vanaduspensionini saajatele ega üldiselt vanaduspensioniiikka jõudnud inimestele. Määruse § 12 lõike 1 punkti 1 kohaselt on pensionilisa saajate ühine tunnus vaid see, et neile makstakse vanaduspensionini riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel.

Põhiseaduse järgi ei ole Tallinna linn kohustatud inimestele sellist abi andma ja ükski linnaelanik ei saa vanaduse korral ka niisugust abi linnalt nõuda. Kõnealune pensionilisa (mida nimetatakse ka [sünnipäevatoetuseks](#)) on universaaltoetus, mida linn maksab vabatahtlikult ning mille eesmärgi ja ka saamise tingimused on linn ise kehtestanud. Linnal on olnud nende tingimuste kehtestamisel avar kaalumisruum. Sellele vaatamata on linn pidanud tingimuste kujundamisel arvestama üldist võrdsuspõhiõigust (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 lõike 1 esimene lause), mitte ainult diskrimineerimiskeeldu (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 lõike 1 teine lause).

Tallinna Halduskohus on veenvalt põhjendanud, et Tallinna linnal pole asjakohast põhjust eristada pensionilisa maksmisel vanaduspensionini saajaid selle põhjal, mis seaduse alusel on neile vanaduspension määratud. Praegusel juhul ei saa sellist vahetegemist õigustada ka raha kokkuhoiuga, kuna linnaelanikel tehakse vahet vaid formaalse kriteeriumi alusel. Puudub sisuline põhjendus, miks ei peaks seda toetust saama ka teised vanaduspensionini saavad linnaelanikud. Tallinna linn ei ole raha kokkuhoidu ka põhjuseks toonud. Linn on halduskohtule muu hulgas selgitanud, et eesmärk ongi toetada üksnes riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel vanaduspensionini saavaid linnaelanikke.

Leian, et Tallinna Linnavolikogu 07.10.2021 määruse nr 26 „Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord“ § 12 lõike 1 punkt 1 on osas, mis välistab pensionilisa määramise inimesele, kellele makstakse pensioni soodustingimustel vanaduspensionide seaduse alusel, vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse § 12 lõike 1 esimese lausega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise